

Nr 44

Bevillningsutskottets betänkande med anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om beräkning av skogsvärde vid 1970 års allmänna fastighetstaxering, m. m. jämte motioner.

Propositionen

Hemställan

Kungl. Maj:t har i propositionen 1969:97 föreslagit riksdagen att anta därvid fogade förslag till

- 1) förordning om beräkning av skogsvärde vid 1970 års allmänna fastighetstaxering,
- 2) förordning om ändring i förordningen den 27 mars 1954 (nr 142) om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto.

Huvudsakligt innehåll

I propositionen föreslås beträffande 1970 års allmänna fastighetstaxering att de skogsbruksvärden som skulle framkomma med tillämpning av gällande värderingsgrunder reduceras i viss utsträckning. Härigenom undviks att taxeringsvärdena på skogsfastigheter blir alltför höga. Reduktionen föreslås till 100 kr. per hektar skogsmark, dock högst 30 % av det oreducerade skogsbruksvärdet.

Vidare föreslås i anslutning till de nya reglerna om beskattning i vissa fall av dödsbo såsom handelsbolag att delägare i sådant dödsbo — i likhet med delägare i handelsbolag — inte skall ha rätt att avsätta medel till skogskonto. Medel som sådant dödsbo har innestående på skogskonto skall återföras till beskattning.

Författningsförslagen

1) Förslag

till

Förordning**om beräkning av skogsvärde vid 1970 års allmänna fastighetstaxering**

Härigenom förordnas, att vid 1970 års allmänna fastighetstaxering det belopp som erhålles vid beräkning av skogsvärdet enligt avdelning B punkt 9 skogsvärderingsinstruktionen den 1 juni 1951 (nr 440) skall nedsättas med etthundra kronor för varje fullt hektar skogsmark av fastighetens areal, dock högst med trettio procent av summan av skogsvärdet, beräknat utan nedsättning, och det i samma avdelning punkt 10 angivna skogsmarksvärdet.

2) Förslag

till

Förordning**om ändring i förordningen den 27 mars 1954 (nr 142) om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto**

Härigenom förordnas, att 1 och 9 §§ förordningen den 27 mars 1954 om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

1 §.

Fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse, som i självdeklaration till ledning för taxering för inkomst har att uppgiva intäkt av skogsbruk, må under de förutsättningar och i den utsträckning nedan stadgas erhålla uppskov med taxering till kommunal och statlig inkomstskatt för den del av intäkten, som insatts å särskilt konto i bank (skogskonto). Rätt att erhålla uppskov, som nu sagts, tillkommer icke delägare i handelsbolag eller kommanditbolag för någon del av den inkomst, han åtnjutit av bolagets verksamhet.

Fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse, som i självdeklaration till ledning för taxering för inkomst har att uppgiva intäkt av skogsbruk, må under de förutsättningar och i den utsträckning nedan stadgas erhålla uppskov med taxering till kommunal och statlig inkomstskatt för den del av intäkten, som insatts å särskilt konto i bank (skogskonto). Rätt att erhålla uppskov, som nu sagts, tillkommer icke delägare i handelsbolag eller kommanditbolag för någon del av den inkomst, han åtnjutit av bolagets verksamhet. *Ej heller tillkommer*

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

sådan rätt delägare i oskiftat dödsbo, på vilket 53 § 3 mom. fjärde stycket kommunalskattelagen tillämpas, för någon del av den inkomst han åtnjutit av dödsboets verksamhet.

Med bank ————— för jordbrukskredit.
Skattskyldig må ————— öppnade kontot.

9 §.

Överlåter skattskyldig ————— överlåtelsen ägt rum.

Har oskiftat dödsbo medel inne- stående å skogskonto skola medlen upptagas såsom bruttointäkt av skogsbruk för det beskattningsår, under vilket dödsboet skiftas.

Har oskiftat dödsbo medel inne- stående å skogskonto skola medlen upptagas såsom bruttointäkt av skogsbruk för det beskattningsår, under vilket dödsboet skiftas, eller, om 53 § 3 mom. fjärde stycket kommunalskattelagen tillämpas på dödsboet, för det beskattningsår då nämnda stycke första gången tillämpas.

Har vid ————— bodelningen ägt rum.
Har avtal ————— avtalet träffats.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och skall tillämpas första gången, såvitt avser 1 § vid 1969 års taxering och såvitt avser 9 § vid 1970 års taxering. I fråga om dödsbo, på vilket 53 § 3 mom. fjärde stycket kommunalskattelagen tillämpas första gången vid 1969 års taxering, skall i stället för vad i 9 § förordningen stadgas gälla, att å skogskonto inestående medel skola upptagas såsom bruttointäkt av skogsbruk för det beskattningsår för vilket taxering i första instans sker närmast efter år 1969.

Motivering

Beträffande motiveringen för förslagen hänvisar utskottet till propositionen.

Motionerna

Yrkande med anledning av propositionen

I motionerna I: 1029 av herr *Yngve Nilsson m. fl.* och II: 1183 av herr *Enarsson m. fl.* har hemställts, att riksdagen måtte anta följande

Förslag

till

Förordning

om beräkning av skogsvärde vid 1970 års allmänna fastighetstaxering

Härigenom förordnas, att vid 1970 års allmänna fastighetstaxering det belopp som erhålles vid beräkning av skogsvärdet enligt avdelning B punkt 9 skogsvärderingsinstruktionen den 1 juni 1951 (nr 440) skall nedsättas med etthundrafemtio kronor för varje fullt hektar skogsmark av fastighetens areal, dock högst med trettio procent av summan av skogsvärdet, beräknat utan nedsättning, och det i samma avdelning punkt 10 angivna skogsmarksvärdet.

Yrkande vid riksdagens början

I motionen II: 820 av herr *Wachtmeister* har hemställts, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära, att i skogsvärderingsinstruktionen för 1970 års allmänna fastighetstaxering kapitaliseringsprocenten bestämmes till 6.

Motivering

I: 1029 och II: 1183

Den i propositionen föreslagna reduceringen av skogsbruksvärdet med 100 kr. per hektar skogsmark ger uttryck för en ganska optimistisk syn på skogsbrukets framtida lönsamhet. Sålunda innebär detta, såsom påpekats av lantbrukets skattedelegation, att säkerhetsmarginalen vid jämförelse med 1965 års fastighetstaxering minskar med ca 2/3. Skattedelegationen liksom domänverket samt länsstyrelserna i Östergötlands och Jämtlands län föreslår sålunda en reducering med 150 kr. per hektar. Ett sådant värde skulle bättre svara mot en mera realistisk bedömning av skogsbrukets lönsamhet och förhindra att skogsbruksvärdena höjs med uppemot 25 %, vilket skulle kunna bli fallet om reduceringen begränsas till 100 kr. Motionärerna föreslår därför att reduceringen skall ske med 150 kr. per hektar skogsmark.

II: 820

Uppskattningen av taxeringsvärdena för skogsfastigheter vid 1970 års allmänna fastighetstaxering måste givetvis ske med beaktande av det krisläge, i vilket vårt skogsbruk befinner sig. Till skillnad från »annan fastighet», vilken uppskattas efter allmänna saluvärdet, skall en skogsfastighet åsättas det värde, den kan anses äga vid uthålligt skogsbruk. Detta har författnings-

enligt vid de allmänna fastighetstaxeringarna i princip skett på så sätt, att det kapitaliserade värdet av skogsbrukets nettoavkastning, baserat på en viss tidsperiod, beräknas. För en riktig beräkning och avvägning av skogens taxeringsvärden är det därför nödvändigt, att kapitaliseringsprocenten noga beaktas, då den i väsentlig grad reglerar taxeringsnivån. Vid tidigare taxeringar har procenten i fråga uppgått till 6 % vid 1922 års fastighetstaxering, 4 % vid 1938 och 1945 års taxeringar och vid övriga fastighetstaxeringar till 5 %.

Det synes som om betydelsen av en riktig fixering av kapitaliseringsprocenten icke i tillbörlig grad alltid beaktats. Härför talar bl. a. den omständigheten, att man vid de båda senaste fastighetstaxeringarna varit nödsakad vidta tämligen inkorrekta reduceringar i rotvärdet för att uppnå skäligen taxeringsnivå. Justeringarna, som dåligt rimmar med värderingsmetodiken, har otvivelaktigt inneburit en skev avvägning av taxeringsvärdena mellan olika skogsägare och därigenom motverkat ett av taxeringens huvudändamål. Taxeringsnivån bör i första hand regleras genom en lämplig avvägning av kapitaliseringsprocenten. Den påtalade dåliga lönsamheten, som nu kännetecknar skogsbruket, motiverar obestridligt en högre kapitaliseringsprocent än vid de närmast föregående taxeringarna.

Utskottet

Enligt skogsvärderingsinstruktionen skall skogsmark och växande skog värderas med hänsyn till markens produktionsförmåga, det tillstånd, i vilket den växande skogen befinner sig, och den avkastning i pengar, som med beaktande därav kan antas för framtiden bli uttagen under förutsättning att ett efter förhållandena avpassat uthålligt skogsbruk kommer att bedrivas på fastigheten. Priserna på rotstående skog av olika slag bestäms för olika avsättningslägen inom skilda prisområden. Till grund för prissättningen läggs medeltalen av gällande medelhöstpriser under den period om fem kalenderår, som utgår med tredje kalenderåret före taxeringsåret. Den antagna prisnivån förutsätts bli bestående och gällande för framtida avverkningar. Från de sålunda erhållna bruttopriserna görs därefter beträffande varje års avkastning avdrag för direkta avverknings- och transportkostnader. Från återstoden görs avdrag för allmänna kostnader för skogens förvaltning och skötsel med i regel 33 % av bruttopriserna. Den erhållna nettoavkastningen diskonteras därefter till nuvärde efter 5 %. Det utmärkande för värderingen av skogsmark och växande skog vid fastighetstaxeringen är således att den avser att fastställa ett avkastningsvärde och inte, som vid värderingen av annan fastighet, ett allmänt saluvärde.

Såsom framgår av det ovan anförda skall beräkningen av värdet på de framtida skogsuttag, på vilka 1970 års allmänna fastighetstaxering skall

grundas, enligt skogsvärderingsinstruktionens bestämmelser göras med ledning av virkespriserna under åren 1963—1967. Skogsstyrelsen och skogshögskolan har i en promemoria rörande skogsvärdena vid nämnda fastighetstaxering framhållit, att rånettovärdena för avverkningsåren 1963/64—1967/68 hållit sig på ungefär samma nivå som för avverkningsperioden 1958/59—1962/63, vilken låg till grund för prissättningen vid 1965 års allmänna fastighetstaxering. Vidare uttalas att några nämnvärda prishöjningar på skogsindustrins produkter knappast kan förväntas under de närmaste åren. Detta talar enligt promemorian för att man måste iaktta viss försiktighet vid bedömningen av rånettovärdenas utveckling och att man vid den förestående fastighetstaxeringen liksom vid de närmast föregående behöver införa en säkerhetsmarginal för att inte taxeringsvärdena skall bli för höga, om pris- och kostnadsutvecklingen skulle försämrans.

I propositionen föreslås — i syfte att vid 1970 års allmänna fastighetstaxering erhålla garantier mot högre skogsbruksvärden än som svarar mot de verkliga avkastningsvärdena och i huvudsaklig överensstämmelse med vad som förordats i promemorian — att reduktion skall ske av de skogsvärden, som enligt skogsvärderingsinstruktionen skall ligga till grund för uppskattningen av skogsbruksvärdena vid fastighetstaxeringen, med 100 kr. per ha skogsmark, dock högst 30 % av det taxeringsvärde, som uppkommer vid en värdering utan reduktion.

I detta sammanhang behandlar utskottet den vid riksdagens början väckta motionen II: 820, vari yrkas riksdagsskrivelse med begäran att kapitaliseringsprocenten i skogsvärderingsinstruktionen vid 1970 års allmänna fastighetstaxering höjs från 5 till 6 %. Motionärerna i de med anledning av propositionen väckta motionerna I: 1029 och II: 1183 yrkar, att skogsbruksvärdet vid 1970 års allmänna fastighetstaxering skall reduceras med 150 kr. per ha skogsmark för att taxeringsvärdena på skogsfastigheter bättre skall motsvara en enligt motionärernas mening mera realistisk bedömning av skogsbrukets lönsamhet.

Vid de senaste allmänna fastighetstaxeringarna har det visat sig att skogsvärderingsinstruktionens regler på grund av den ojämna prisutvecklingen och de successivt stegrade omkostnaderna inom skogsbruket medfört vissa ojämnheter vid värderingen av växande skog. Olika åtgärder har därför vidtagits vid fastighetstaxeringarna för att korrigera de värden, som framkommer vid en strikt tillämpning av nuvarande värderingsregler. Det är därför uppenbart att skogsvärderingsinstruktionens bestämmelser behöver överses. En sådan översyn, som kräver omfattande utredningar, pågår också inom 1966 års fastighetstaxeringskommittéer. Såsom departementschefen framhållit kan utredningsarbetet emellertid inte bli färdigt till 1970 års allmänna fastighetstaxering utan först till den påföljande allmänna fastighetstaxeringen år 1975. Det är mot bakgrunden härav som förslaget om jämkning av skogsbruksvärdet vid 1970 års allmänna fastighetstaxering framlagts.

En tillämpning av skogsvärderingsinstruktionens bestämmelser utan den föreslagna reduktionen skulle enligt de till grund för propositionen liggande beräkningarna leda till en 25-procentig höjning av skogsbruksvärdena vid 1970 års allmänna fastighetstaxering. Med hänsyn till osäkerheten i fråga om avsättningsmöjligheterna och kostnadsutvecklingen inom skogsbruket är enligt utskottets mening en så stor höjning av värdenivån inte realistisk. Om man vill eftersträva en nivå, som kan antas komma att i stort sett motsvara förhållandena under den kommande fastighetstaxeringsperioden, måste därför åtgärder vidtas för att hålla taxeringsvärdena på skogsfastigheter nere vid den förestående allmänna fastighetstaxeringen. Vid bestämmandet av säkerhetsmarginalen måste emellertid beaktas att prognoserna för skogsindustrin på längre sikt inte är helt ogynnsamma och att en alltför stor sänkning av taxeringsvärdena från olika synpunkter är olämplig såväl för skogsägarna som för kommunerna. Vidare bör beaktas att salupriserna för skogsfastigheter genomgående ligger mycket högt trots den försämrade avkastningen. Mot bakgrunden härav anser utskottet en längre gående reduktion av skogsbruksvärdet enligt skogsvärderingsinstruktionen än som föreslagits i propositionen inte motiverad. Genom systemet med avdrag om 100 kr. per ha skogsmark med begränsning till 30 % av det reducerade skogsbruksvärdet erhålls, såvitt utskottet kunnat finna, tillräckliga garantier mot alltför höga värden. Härigenom blir 1970 års värdenivå i genomsnitt för hela landet ca 10 % högre än de reducerade värdena år 1965, vilket får anses skäligt med hänsyn till den väntade pris- och kostnadsutvecklingen. Av ovan anförda skäl anser utskottet sig böra tillstyrka förslaget i propositionen om avvikelser från skogsvärderingsinstruktionen vid 1970 års allmänna fastighetstaxering och avstyrker således bifall till motionerna I: 1029 och II: 1183 samt till motionen II: 820.

De i propositionen föreslagna ändringarna i skogskontoförordningen innebär en anpassning till de fr. o. m. 1969 års taxering gällande, i kommunal-skattelagen intagna reglerna om beskattning av dödsbo såsom handelsbolag i vissa fall och föranleder inga erinringar från utskottets sida.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet

att riksdagen

A) med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 97 antar de vid propositionen fogade förslagen till

1) förordning om beräkning av skogsvärde vid 1970 års allmänna fastighetstaxering,

2) förordning om ändring i förordningen den 27 mars 1954 (nr 142) om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto;

B) avslår

1) motionerna I: 1029 och II: 1183,

2) motionen II: 820.

Stockholm den 8 maj 1969

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande

från första kammaren: herrar John Ericsson (s), Wårnberg* (s), Tage Johansson (s), Gösta Jacobsson (m), Tistad (fp), Wirmark (s), Karl Pettersson (m), Ove Karlsson (s) och Levin* (fp); samt

från andra kammaren: herrar Engkvist (s), Kristenson (s), Carlstein (s), Eriksson i Bäckmora* (cp), Hammarsten* (s), Enarsson (m), Börjesson i Falköping* (cp), Ahlmark* (fp), Marcusson* (s) och Westberg i Hofors* (s).

* Icke närvarande vid justering av betänkandet.

Reservation

av herrar Gösta Jacobsson (m), Tistad (fp), Karl Pettersson (m), Levin (fp), Eriksson i Bäckmora (cp), Enarsson (m), Börjesson i Falköping (cp) och Ahlmark (fp), vilka under åberopande av innehållet i motionerna I: 1029 och II: 1183 ansett att utskottet under punkterna A 1 och B 1 bort hemställa,

att riksdagen med förklarande att Kungl. Maj:ts proposition nr 97 inte kunnat oförändrad antas och med bifall till motionerna I: 1029 och II: 1183 antar följande såsom *reservanternas förslag* betecknade

Förslag
till
Förordning
om beräkning av skogsvärde vid 1970 års allmänna fastighetstaxering

(Utskottets förslag)

(Reservanternas förslag)

Härigenom förordnas, att vid 1970 års allmänna fastighetstaxering det belopp som erhålles vid beräkning av skogsvärdet enligt avdelning B punkt 9 skogsvärderingsinstruktionen den 1 juni 1951 (nr 440) skall nedsättas med *etthundra* kronor för varje fullt hektar skogsmark av fastighetens areal, dock högst med trettio procent av summan av skogsvärdet, beräknat utan nedsättning, och det i samma avdelning punkt 10 angivna skogsmarksvärdet.

Härigenom förordnas, att vid 1970 års allmänna fastighetstaxering det belopp som erhålles vid beräkning av skogsvärdet enligt avdelning B punkt 9 skogsvärderingsinstruktionen den 1 juni 1951 (nr 440) skall nedsättas med *etthundrafemtio* kronor för varje fullt hektar skogsmark av fastighetens areal, dock högst med trettio procent av summan av skogsvärdet, beräknat utan nedsättning, och det i samma avdelning punkt 10 angivna skogsmarksvärdet.